

Simon Dr. Sarkadi Livia, a Magyar Kémikusok Egyesületének elnöke

A Budapesti Műszaki Egyetem Vegyészmérnöki Karán 1980-ban szerzett okleveles vegyészmérnöki diplomát. A BME Biokémiai és Élelmiszertechnológiai Tanszékén végzett kutatómunkája során elért tudományos eredményei alapján 1986-ban védte meg műszaki doktori értekezését. 1991-ben kémiai tudományok kandidátusa (CSc) fokozatot szerzett. 1999-ben a BME Vegyészmérnöki Karán habilitált. 2000–2003 között Széchenyi professzori ösztöndíjban részesült. 2010-ben szerezte meg az MTA doktori címet (DSc). 2012-től a Budapesti

Corvinus Egyetem Élelmiszer-tudományi Karán, az Élelmiszer-kémiai és Táplálkozástudományi Tanszék tanszékvezető egyetemi tanáraként folytatta pályafutását. Az egyetemi átszervezések következtében a Kar 2016-tól a Szent István Egyetemhez került, ahol 2018–2020 között a nemzetközi és külügyekkel foglalkozó rektorhelyettesi feladatokat látta el. 2019 óta az Élelmiszer-tudományi Doktori Iskola vezetője. 2021-től az újonnan alakult Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Élelmiszer-tudományi és Technológiai Intézet Táplálkozástudományi Tanszékének egyetemi tanára.

Kutatási területe az élelmiszerek minősítése biológiailag aktív összetevőik (aminosavak, biogén aminok) tartalma alapján. Ezek a vegyületek meghatározó szerepet játszanak a fehérjében gazdag élelmiszerek (húsok, halak, sajtok) minőségének és biztonságának megállapításában. A Magyar Kémikusok Lapja 73. évfolyamának évfolyam 11. számában megjelent „Aminosavak és biogén aminok az élelmiszer-minőség és -biztonság tükrében” című közleményben részletes képet kaphatunk a fenti vegyületcsoportok alapvető táplálkozás-élettani szerepéről, különösen az egyes embereknél a túlzott fogyasztás következtében szelektíven tapasztalt mérgező hatásokról. Az élelmiszerek biogénamin-koncentrációjának csökkentése érdekében több fontos kísérlet eredményéről számolnak be; például a boroknál a starter kultúrákkal (az erjesztést beindító élesztőgomba-tenyészetekkel), valamint ezekkel és probiotikus baktériumtörzsekkel együttes alkalmazásban a gyakorlat számára ígéretes kezelés valósítható meg. A közleményben szerepel, hogy az MTA Agrártudományi Központ Mezőgazdasági Intézetének Növényi Molekuláris Biológiai Osztálya munkatársaival több éve kutatási együttműködésben vizsgálják a fenti vegyületek jelentőségét számos növényfiziológiai folyamatban, így a haszonnövények stressztűrésében. A közös kutatás eredményei közül kiemelhető, hogy a búzában tartós hideg hatására megnövekszik a legtöbb szabad aminosav, de különösen az ozmotikus prolin koncentrációja. Hasonló eredményről számolnak be kukoricánál, ahol a nagy mennyiségű só (NaCl) hatására megnőtt ozmotikus prolin szint fontos szerepet játszik a sóstressz kivédésében.

Simon Dr. Sarkadi Livia a Magyar Kémikusok Egyesületének 1988 óta tagja, 2011-től elnöke. Kezdetben az agrár- és élelmiszer-analitikai szakcsoport munkájában vett részt, majd 2007 és 2011 között az MKE Nemzetközi Bizottságának tagjaként dolgozott. Elnöksége alatt tovább erősödött a hazai és nemzetközi szervezetekkel való kapcsolattartás, tudományos együttműködés. Ismereteim szerint legalább 20 magyar és nemzetközi konferencia tudományos szervezőbizottságának volt tagja, melyeket a MKE közreműködésével szervezett, valamint ezek közül többnek elnöki tisztségét is betöltötte. Elsősorban az élelmiszer-témájú tudományos rendezvényekben vállalt vezető tisztségeket, de a kor követelményeinek megfelelően támogatta és személyes részvételével is segítette a környezetvédelmi analitikai és technológiai konferenciák 2007 és 2017 évek közötti sorozatos megtartását is.

Számos hazai és nemzetközi szervezet tagja, vezető tisztségviselője, az MTA Élelmiszerfehérje-kémiai munkabizottság elnöke volt. Az 1996 és 2018 közötti években, majd több ciklusban betöltött sikeres munkája révén az MTA Élelmiszer-tudományi Bizottság elnökévé választották, melynek feladatát ma is ellátja, valamint választás alapján az MTA nem akadémikus közgyűlési képviselője (2013–2019). Az Európai Kémikus Egyesületek Szervezetében (EuChemS), az Élelmiszer-kémia Divízióban (Food Chemistry Division) 1996-tól az MKE nemzeti képviselője, 2005–2008-ban titkár, majd társelnök, 2009 és 2014 között elnöki tisztséget töltött be, 2014-től a EuChemS Igazgatótanácsának (Executive Board) választott tagja.

A világ egyik legnagyobb kémikus szervezete, az IUPAC 2011-ben, a Kémia Nemzetközi Évében, a női kémikusok és vegyészmérnökök munkájának elismerésére díjat alapított. 2015-ben a nemzetközileg kiválasztott 12 jelölt között volt Simon Dr. Sarkadi Livia. A rangos elismerésről az MKL 2015. július–augusztusi számában fényképes köszöntés jelent meg. Ezt követően Kiss Tamás főszerkesztő az MKL 2016. májusi számában hosszabb beszélgetést folytatott a kitüntetettel, az MKE elnökével. 2015-ben másik nemzetközi díjat is kapott professzor asszony. A Román Kémikusok Egyesülete Constantin Istrati Medal odaítélésével ismerte el a szakmai együttműködésben kifejtett eredményes munkáját. 2017-ben a Magyar Táplálkozástudományi Társaság Tangl Ferenc Emlékéremmel jutalmazta kiemelkedő szakmai tevékenységét. 2019-ben a EuChemS Food Chemistry Division Czedik-Eysenberg Lecturer elismerésben részesítette.

Biacs Péter

az MKL Szerkesztőbizottságának tagja

